

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre 6 kor — fl.	Félévre 9 kor — fl.
Negyedévre 8 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Ferencz Ferdinánd lemondása.

Ha magát a királyt nem is, de a dinasztia többi tagját, mint beavatott körökben beszélnek, fölötté kellemetlenül érinti az a nagy vita, mely a trónörökös házassága dolgában immár napok óta folyik a magyar képviselőházban.

És bár kétségtelenül bizonyos is, hogy a javaslat be fog cikkeyeztetni, udvari körökben mind amellet tisztában vannak vele, hogy a becikkelyezéssel az ügy nincs elintézve és amilyenek a magyarországi hangulat most megnyilatkozott, tartanak is tőle, hogy a dologból később támadhatnak komplikációk.

Amint a bécsi udvari körök előtt nyilvánvalóvá lett, hogy a javaslat a magyar képviselőházban heves ellenzésre fog találni, menten kezdek gondolkozni móduson, melylyel mindenféle kellemetlenségnek és komplikációnak egy csapásra véget lehetne vetni.

Fölmerült az a terv, hogy

Ferencz Ferdinánd mondjon le trónörökös jogairól. Maga a főherczeg erre annyiban volt hajlandó, hogy azt mondta: meghajlom a király akarata előtt. Az uralkodóház tagjai családi tanácskozást is akartak tartani e tárgyban, ámde mielőtt erre elhatározták volna magukat, kikérték Schönbornnak és Ungernek, az ugynevezett „Kronjuris“-toknak a jogi véleményét ez ügyben.

És ők úgy nyilatkoztak, hogy a dolog ez idő szerint lehetetlen, mert Ferencz Ferdinánd főherczeg voltaképpen még nincs is trónörökös jogainak a birtokában, prezumpatív trónörökös s így tehát nem monhat le arról, aminek birtokában nincs. Megteheti ugyan, hogy kijelenti abbeli elhatározását, miszerint a trónról lemond, de ez nem cikkeyezhető be, különösen pedig Magyarországon nem. — Schönborn és Unger annak a lehetőségére is utaltak, hogy a királynak, föltéve, hogy újra meg-nősül, még születhetik fia, amikor is természetesen mindjárt nem

volna trónörökös Ferencz Ferdinánd és így beállna az a képtelen eset, hogy lemondott a trónöröklésről, amely voltaképpen akkor nem is illethetné meg őt, hanem a király fiát.

Ferencz Ferdinánd tehát csak akkor mondhat le a trónörökös jogokról, ha már beállott a helyzet, hogy a trónt foglalja el.

A Kronjuris-toknak e véleményezése alapján ejtették el azután a családi tanács tervét, ámde vannak politikusok, akik tudni vélik, hogy Ferencz Ferdinánd a trónt nem fogja elfogadni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

— Távirati tudósítás. —

Dániel Gábor elnöklésével nyílt meg az ülés és a trónörökös nyilatkozatának becikkelyezéséről szóló vita részletes tárgyalásában elsőnek Szilágyi szólalt föl.

Szilágyi Dezső úgy látja, hogy a részletes vita is abban a mederben mozog, melyben az általános. Egyetlen új momentum a miniszterelnök módosítása, melyért őt csak dicséret illeti. (Helyeslés a jobbról.)

A vizi tündér.

Norvégiai mese.

B... városa közelében vagyunk, egy vadregényes norvégiai öbölben, melyet szakadozott s fantasztikusán egymás mellé helyezett sziklák öveznek. Sűrű tengeri mohaképezi talpazatát egy magasra nyúló sziklapiramisnak, melyen sötét zöld cserjék s törpe fenyő bokrok gyökereznek. E sziklacsucs az a komor, megszokott hely, a hová hősünk, Christián, rendszeren álmodozni eljár.

Kevés ember van, ki annyira alkalmas lenne megküzdeni az étellel, mint Christián. Magasröptű nemes lélek lakik az aczélerős testben; műveltsége túl van a közepszerűsége s józan gondolkodás és tanulmányok által még nemesbült is. Ezért Christián nem érezhette soha jól magát a szorgos dolgu halászok és tengerészekből lakot kis városban, kik életük javarésztét majd a boltocskákban, majd a társzekerekben töltötték.

Ha alkonyra hajlott a nap s csillogó fénytányérja a láthatáron alá uszott, naponta ott ült Christián a szikla csucsán s némán bámult bele a nagy Océán óriási végtelenségébe. Eszótalan és misztikus merengései, a mléy és magasztos áhitat között

sohasem érezte a magányt. Ugy tetszett neki, mintha egy ismeretlen világ közepette élne, körülötte tulvilági szellemektől, kik gondolatait megértették, álmait, derengő önérzetét ismerték...

Egyszer, — az Océán tompa moráját leste s a távol láthatár ismeretlen világába meredt tekintete — mély sohaj tört utat magának lihegő kebléből s felkiáltott: miként viheessek valami nagy tettet véghez!

E perczen gyenge lubiczkolás hangja kötötte le figyelmét. A hullám moraja között, a midőn a sziklák szétlocscsantak e csobogás füléhez hatolt; Christián előrehajolt: egy pillantást vetett a mélybe, felkiáltott s a nélkül, hogy visszatekintene, a város felé futott...

A mit a tengerben látott, egy nagyvárosi embert sem riasztott volna el. Egy nő volt, ki ottan fürdött s utána a komor, zöldes oceaánban rózsaszínű hosszú vizsugár nyult...

Mily sátni káprázat, mily csábító varázslat egy szemérmes, erős ifju előtt!

Ez az alak, gyenge körvonalával s a kecseljes formákkal, örültté tették s az igéző szép nő elragadó mosolya, szemébe s szivóba vésődtek.

Mert futásában is volt ideje látni, hogy a szép nő rámosolygott... Biztatólág mo-

solygott feleje... boldogan s kaczeron, mintegy nem is sejtve meztelenségét...

E naptól fogva nem volt nyugta a szobában. városban, sehol s az alkony óráiban rohant ki a tengerpartra, szokott sziklacucsára. A bájos uszónó kis vártatva újra megjelent s Christián újra látta a vakító fehér testet, a mint a tenger hullámaiban ringott. Már nem futott az igézet elől, hanem átengedte magát a csábos mosoly varázshatalmának, a mely szüntelenül ajkán ült a szép nőnek.

És Christián, mintegy esztét vesztté kuszott alá a meredek sziklán a bűvös szírhöz, de a mint lihegve elérte a partot — a szírhén eltűnt.

Másnap elrejtőzött egy szikla árnyában a parton s midőn a tündér megjelent, bele vetette magát a habok közé s feleje uszott. A bájos nő karjai gyors ivekben szeltek a hullámokat s tovább uszott az Oceaánba, varázsló mosolyát szüntelen feleje irányozva. Christián gyakorlatlós uszó volt, de mégis nehezen érhetette el.

Végre mégis sikerült elérni az aszszonyt, ki nem mutatott se haragot, se csodálatot, hanem gyorsan uszott tovább.

— Imádlak, szeretlek — susogta az elvakult ifju.

A szírhén nem felelt, mosolygott.

Ez a módosítás kizárja mindazt a vélekedést, hogy itt más egyebet elismernének, az 1723-iki magyar pragmatika szankciónál. Kizárja ez a módosítás azt is, hogy e vita által, a becikkelyezés által a házi törvények viszonya változott volna és kizárja a félreértéseket. R. fektál a Rakovszky közt és a közle felmerült vitás kérdésre. Hosszabban ismerteti Deák Ferencz álláspontját az elválaszthatatlan és feloszthatatlan birtoklás elve dolgában, mely teljesen fedezi a magyar pragmatika szankciót. Ez az elv három vonatkozásában hatályos. 1. Megállapítja, hogy az ausztriai tartományok egymástól feloszthatatlanul és elválaszthatatlanul birtoklandók. 2. Jelenti, hogy Magyarország és kapcsolt országai is elválaszthatatlanul és feloszthatatlanul birtoklandók. 3. Jelenti, hogy Magyarország és Ausztria együtt elválaszthatatlanul és felbontathatlanul birtoklandók ugyanazon uralkodó által. Abban a nagy polemikában, mely Deák és a bécsi professzor, a ki mögött a kancellária föl fogása állt, közt lefolyt, Deák azt kifejtette. Az az egyetemi professzor azt állította, hogy a pragmatika szankció nemcsak azt jelenti, hogy a birtoklás feloszthatatlan és elválaszthatatlan, hanem többet és egyebet is. Deák kimutatta, hogy az a több és egyéb alaptalan és hamis. A míg a kapocs áll, elválaszthatatlan és feloszthatatlan a két állam országainak birtoklása és elválaszthatatlan és felbontathatlan Magyarország birtoklása Ausztriától és Ausztria birtoklása Magyarországtól és a két állam elválaszthatatlanul és felbontathatlanul birtoklandó. Ismerteti a szóló után az 1861-től a balközép fölmerüléséig való időt és a még élő klasszikus tanura, Tisza Kálmánra hivatkozik, hogy a pragmatika szankciónak említett értelmezése vita soha sem volt, a Deák párt és a balközép véleményében az eltérés az volt, hogy ebből

— Szeretlek, szeretlek! — ismételi Christián.

S a nő folyton csak mosolygott feléje. ... A nap nyugróban volt már, soká volt, hogy egymás mellett uszák, pihenés, megállás nélkül s az uszás sebességét pillanatra se csökkentve. A szirén ereje, ugy tetszett, hogy kifogyhatatlan, Christián ereje hanyatlott. Alig bírta magát felszinen tartani s amint egy pillantást vetett visszafelé látta, hogy mily messze uszott a parttól. Ereje végkép elhagyta, segítségül hívta társnőjét. Az mosolygott s uszott tovább. Utolsó erőlködésével egészen hozzája ért, remegő karjaival átkarolta a nőt s az jég-hideg volt.

E perczen úgy tetszett neki, mintha alatta a tenger mélye megnyílt volna s csodás szörnyek nyujtották volna karjaikat utána s ezerszeresen fognák körül tagjait s messze alant, a mélyben, kísérteties mosolygó szörnyfejek gyönyörködtek volna kinjaiban s a pokoli kar alvilági hangon menydörögte fülébe: „Miénk vagy!”

A boldogtalan ifju halálfélelmében görcsösen ssoritotta magához a mosolygó tündért s a csobogó viz lassan-lassan megtörte a szemek fényét.

A hullámok subogó moraja közé egy sajátságos érczes hang vegyült s az ifju elveszté eszméletét...

miféle következtetéseket lehet levonni. — A szóló Deák és a magyar pragmatika szankció elvének megállapítása után, a mivel Rakovszkynek megfelelt, áttért a trónörökös nyilatkozatának becikkelyezésére. Az nem egyéb, mint tudomásul vétel ünnepies formája. A miniszterelnök módosítása tisztába hozta azt, hogy a házi statutum nem jogforrás és ne akarjuk azt elhomályosítani Rakovszky az egyenrangú házasság dolgában abba a tévedésbe esett, hogy a minem „notorische Mussheirath” — kénytelen a szóló német szavakat használni, mert már ez a tárgyalás nyelve — az egyenrangú házasság. Ez nincs meg, sem a statutumokban, sem a birodalmi törvényben. Más a notorische Mussheirath és más a morganatikus házasság. A morganatikus házasság szerzői maguk kikötik, hogy ők nem akarják egyenrangú házasságnak tekinteni, míg a notorikus Mussheirath nyilvánvaló egyenlőtlen házasság. (Rakovszky türelmetlen mozdulatot tesz.) Türelmet kér Rakovszkytól, a szóló sem kívánja, hogy neki higgyen, hanem kedves tudósainak: Wuntschlinak és Heffernek. (Derütség.) A nagy esetből, melyre Rakovszky hivatkozott, kettő a meiningeni és a lippei, nem bizonyíték, mert sok pörlekedés után a házasságot nem mondták ki egyenrangúnak, a gyermeket a rang várományosának. A harmadik esetben, Ágost Lajos bádeni hercegnek Gajersberg Lujza bárónővel kötött morganatikus házassága sem volt egyenrangú, de mivel a bádeni ág kihalóban volt, az agnátusok összegyűltek és hogy a kihalást megakadályozzák, egyértelműleg beleegyeztek a morganatikus házasság egyenrangúsításába és a gyermekek rangjának elismerésébe, de oly aggályosnak találták a dolgot is, hogy csaknem az összes hatalmak beleegyezését kikérték így is. Kimutatja, hogy a Krömnitz grófnővel való házasság sohasem volt egyenlőtlen, mindig egyenrangúnak volt elismerve. Ez az egyetlen grófnővel való házasság tehát azt bizonyítja, hogy a többi hasonló házasság nem egyenrangú.

Rakovszky: Tönkre vagyok silányítva.

Szilágyi: Ezt a bajt túléli még. (Derütség.) Eseteket hoz fel, melyekből kimutatja, hogy első és második Ferdinánd idejében voltak nem egyenlő rangú házasságok. Az utódokat a császárok Ausztria hercegének nevezték el, minden előnyt megadták, csak egyet nem, főhercegekké nem tették.

Polónyi: Ne tessék lenyelni a szavakat, nem halljuk.

Szilágyi: Tessék közelebb jönni. Rakovszky retorizálás kedvéért fölállítja a tételt, hogy lehet-e feltenni arról a nemességről, mely királyválasztói joggal bír, hogy elfogad oly trónörökösödési rendet, oly házassági intézményt, és egyenrangú elméletet, melyből a magyar leányok kivannak zárva, jogaiktól megfosztva, lealázva. Hát ezt nem is fogadta el a nemesség. A magyar nőnek minden joga, ékessége megmaradt. Elfogadta ez intézkedést — a királyi családra nézve. Csodálkozik a néppár'on, hogy e javaslat ellen szól. Hanem

e javaslat nem akarja megfosztani a trónra jogosítottakat a joguktól, hanem épen megvédi azoktól, akik jogtalanul kizsákmányolni akarják a bizonytalanságot.

A néppárt szónokának, Zichy János grófnak beszédét kritizálja. Zichy csak azért fogadja el a javaslatot, mert a királyi indokolás előtt fejt hajt s annak okait tiszteletben tartja. Ez megtévesztése a királynak. A felség ilyet nem is kíván. Ő, az ő akaratával azért küldte ide a javaslatot, hogy az országgyűlés ítélje meg, helyes-e? jó-e, törvényes-e? Zichy álláspontja az országgyűlés jogának feladása, holott pedig annak a királylyal egyenlő törvényhozó joga van. Végre a javaslatot részleteiben is elfogadásra ajánlja. (Taps és éljenzés.)

Öt perc szünet.

Rakovszky István: Ily magas nivóju és szövevényes uton is alig követhető beszédre nem volt elkészülve. Neki idő kell, hogy arra előkészülhessen s hogy gyöngye erejét összemérhesse a Szilágyi nagy erejével. Kéri azért, hogy holnap beszélhessen.

Küldtások a jobbon: Nem lehet!

Küldtások a balon: Multkor is megengedték!

Elnök a kérdést szavazásra akarja bocsájtani.

Szell Kálmán miniszterelnök kéri, hogy ne szavazzanak e kérdés felett. A multkori precedenst nem tartja azonosnak a maival, mert akkor az általános vitát befejezték. Mivel azonban nem akar elzárkózni a méltányos kívánság elől, ő nem ellenzi a vita elhalasztását. (Általános helyeslés.)

A vitát ma felytatják.

POLITIKAI HIREK.

A szultán és a czár. Konstantinápoly, nov. 11. Turkán basa, a Livádiába küldött török küldöttség vezetője értékes ajándékot hozott a szultánnak Miklós czártól. A szultán táviratilag köszönte meg az ajándékot és újból biztosította a czárt őszinte és változatlan barátságáról.

TÁRSAS ÉLET.

Hat orvos kell vőlegénynek.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Édes kedves szerkesztő ur
Nagy az én bu-bánatom,
Ézrem, hogy elfog temetni
A nagy világ fájdalom.
Megutáltam a világot,
Mert az élet oly nehéz
Hogy alig tud megküzdeni
Vele már a munkás kéz

Most is újabb baj szakadt ránk,
Uj tehert ró ránk: az ég
Az orvosok díjazása
Tönkre teszi a szegényt.
Mit ér nekem, hogy betegem
Meggyógyítja az orvos,
Ha díjat meg oly nagyot kér
Hogy családom lesz koldus.

Az állatnak jobb dolga lesz,
— Ha a teher ránk szakad —
Min a szegény családoknak,
Hol a nyomor ugycis nagy!

Mert az állat, ha beteg lesz
Orvosa gazdája,
De a szegényt visszatartja
Az orvoslás nagy ára.

Édes kedves szerkesztő ur
En nálam csak hat a lány.
Mit csináljak én ezekkel,
Ha beteg lesz valahány?
Nőtlen orvost küldjön hozzám
Igy játszom ki sorsomat,
Vagy pedig a szerkesztő ur
Vegye el a lányomat.

Kesergő családapa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Csalás, hamistanu szerzés és rágalmaszás. Bonyolodott ügyben tartott ma tárgyalást a debreczeni kir. törvényszék. Schwartz Zsigmond és Schwartz Zsigmondné konyári lakosok állanak több büncselekmény miatt vád alatt és a büncselekmények két 15 forintos váltóperből származnak. A kihallgatott 30 tanu kétféleképen adta elő az ügyet. Többen azt bizonyították, hogy jelen voltak, mikor Pünkösdi Gáborné Schwartz Zsigmondnétől 30 forint kölcsönt kért, oly fermán, hogy 15 forintról a férje ne tudjon és határozottan állították, hogy az összeg kifizetésénél szemtanuk voltak. Pünkösdi Gáborné ellenben több tanuvallomással megerősített előadásában azt adja elő, hogy Schwartz Zsigmondné nem egyenes uton, hanem furfangos csalással jutott a váltókhoz. Vallomása szerint Schwartz Zsigmondné azt állította, hogy nagyváradi ügyvédjüknek kifizetett helyettük 15 forintot és ezen összegről kért váltót. Később Schwartzné egy újabb váltót kért állítólag azért, mert az előbbi váltón az aláírás olvashatatlan. Pünkösdiné ezután a nagyváradi ügyvédtől megtudta, hogy Schwartzné nem fizetett neki s ezért lejáratkor a váltó kifizetését megtagadta. Schwartzné a váltókat pereltette, de Pünkösdiné kifogásokat adott, melyek alapján bünygyi vizsgálat indult meg. — Schwartz Zsigmondné és férje ezen ügyből kifolyólag Izsó Lajost hamis tanuzásra akarták bírni, és pénzt ígérték, ha érdekükben vallanak. Ezenkívül dicsekedtek, hogy az egész bíróságot megvesztegették. A közbíró Schwartz Zsigmondnét 2 rendbeli csalás, hamistanu-szerzés és rágalmaszással, Schwartz Zsigmondot e két utóbbi büncselekményei vádolja. Dr. Bakonyi Samu védőbeszéde után a törvényszék az ítélet kihirdetését holnap reggel 9 órára tűzte ki.

A sógorasszony miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Csendes, békés, jóra való emberek laknak Bácsme gyének Csurog nevű falujában. Ilyenkor, tél elején, már behúzódik mindenki alacsony kis házikójába és élnek abból, a mit nyáron megkerestek tisztességben, békességben, nyugodtan. A napokban azonban megzavarta ezeknek a dolgos embereknek nyugalma holmi szerelmi história, néhány puskaropogás meg a falu legszebb legényének, Molnár An-

talnak korai szomorú halála. Asszony miatt történt az egész. Molnár József jómódu parasztgazda felesége miatt.

Fiatal volt és az asszony, szép is volt, csinos volt, nagyon szemrevaló volt. És szerelmes szive volt, melylyel azonban nem az urát, Molnár Józsefet, hanem Visky Mihályt szerette. És Visky Mihály büszke volt a szép asszony szerelmére, izlett neki a karcsu menyecske ölelése meg piros ajkának édes csókja. Viszonozta is. Ha leszálott az este, Visky Mihály a kerítés alján már várt szép asszonyára. Ha kihuzta Molnár József a lábát a faluból, Visky Mihály legelőszőr vette ezt észre és nem sokáig váratott magára. Így éltek hosszabb ideig tiltott, bűnös, de édes szerelemben.

Sokat suttogtak erről a faluban. Eljutott a szóbeszéd Molnár József uram fülébe is, de ő semmi áron se akart ilyesmit elhinni. Még haragudott is. Hogy az ő feleségére senki se merjen rosszat beszélni, mert könnyen megbánhatja. Nem is szólt hát neki senki se. Nagy volt azonban a csodálkozása, mikor a mult héten faképnél hagyta a felesége és átköltözött a szeretőjéhez Visky Mihályhoz. Szégyelte magát szörnyen. Kérlete az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, a hites urához, de akár falra borsót hányt volna. Az asszony nem jött, ölelte, csókolta tovább a szeretőjét.

Molnár József elpanaszolta nagy baját öcsésének Antalnak, a ki most szabadult katonáéktól és irást is ösmert. Így történt azután, hogy Molnár Antal tegnapelőtt elindult a sógorasszonyához, hogy visszatérésre bírja. Utközben találkozott Viskyvel s heves szemrehányásokat tett neki, a miért megzavarta és feldulta bátyjának családi boldogságát. Visky durván rárivalt Molnárra, hogy minek avatkozik az ő dolgába. Molnár erre fejszét ragadott és Viskyre támadt. A csábító berohant lakáába, honnan néhány percz múlva revolverrel kezében jött ki és háromszor Molnárra lőtt. A szerencsétlen fiatal embert az egyik golyó szívében találta és holtan rogyott össze.

Ezt a szomorú esetet most izgatottan tárgyalják a környéken. Kukoricza morzsolás közben az asszonyok is elmondják, a lányok is elmondják, hogy ilyen meg olyan kikapós menyecske volt Molnár Józsefné és milyen derék szép ember volt Anti, a szegény Molnár Anti. Legszebb is volt, legderékabb is volt, csupa becsületesség meg jószág volt, meg katonáéknál is szerették. Sok szó esik róla, hanem nem is annyira ötlet siratják, mint inkább a bátyját, Molnár József gazd'uramat. A csalfa asszonyt is megsajnálják egynehányan. Elvégre — sok ember szemében — ő nem oka semminek. Ha a vére olyan.

SZÍNHÁZ.

A társulatok tegnapi második előadását közepes számú közönség nézte végig. Eppogy, mint a premieren, most is a felsőbb régiókban zugott gyakorta és erőteljesen a taps, különösen az Odry vers deklamációja, majd a marsaillese után. A szereplők közül ezuttal is Odry, Komjáthy, Sziklay, Kis Irén, Szigeti Lujza, Pataky és Bartha tették játékukkal magukat érdemesekké a közönség elismerésére.

A színházbizottsági ülés. Debreczen város színházbizottsága, szerdán délután három órakor a városháza nagytanácsstermében ülést tart. A bizottsági ülésnek igen fontos tárgyai lesznek, többek közt a Festeich gróf tervezete is, színészetünk részbeni állandósítása ügyében.

Liliom Klári. Dóczy József, a Liliom Klári agilis szerzője Debreczenből Temesvárra helyeztetvén át, az igazgató több felszólítást kapott a közönség köréből, hogy az általánosan kedvelt szerzőnek alkalmat adjon a közönségtől való elbocsuzásra, attól a közönségtől, akinek darabjai és dalaival annyi kellemes szórakozást szerzett. A színház igazgató engedvén az általános óhajnak, február 15-ére, csütörtökre tűzte ki a *Liliom Klárit*, minthogy a „C” bérlők még ugy sem kapták. A csütörtökre hirdetett „*Bibliás asszony*” operette előadása ez okból a jövő hétra halasztatott.

A debreczeni képtárlat.

Debreczen, nov. 12.

A városháza komor, vastag falai közé élénkség, élet, elevenég költözött. Diszbe öltözött városi hajduk állanak a könyvtárszoba előtt és délszaki növények között vezet az ut a ragyogó fényártól megvilágított képcsoportok közé.

Micsoda tündéres változás!

A könyvtárszoba, a nagytanácssterem jeles képzőművészeink alkotásaival van tele. Szébbnél szebb képek csoportja vonja magára a figyelmet. Aki belép, gyönyörűséggel meglepi a művészi festményeken. A mesterek százhatvan képe díszel a szemlélők előtt, egyik s ebb, megkapóbb a másinál. Lesz alkalmunk a kiállítás két heti tartama alatt bővebben is foglalkozni a tárlat képeivel, művészeinkkel s alkotásaikkal ismertetésével. Ezuttal röviden, ahogy lapunk szűk tere engedi, mikor elismeréssel adozunk mindazoknak, akik a debreczeni tárlat létesítésén annyi odaadással buzgókodtak, csupán a megajításra terjeszkedbetünk ki.

Tegnap délelőtt 12 órakor ünnepélyességgel történt meg a képtárlat megnyitása. Örömmel konstatáljuk, hogy városunk előkelő hölgyközönségéből szép számmal jelentek meg a megnyitáson. A notabilitások között a védnök főispánon kívül ott láttuk:

Simo Ily Imre kir. tan., polgárm. st. rt., Komlósy Arthur h. polgármestert, Vecsey Imre tb. főjegyzőt, Wolffka Nándor püspök, Lestyan Adó-jánt, a debreczeni közjegyzői kamara elnökét, Veresné Szathmáry

Terézt, a nőegylet elnökét, Roncsik Lajost, Király Gyulát, Bészler Lajost, Körner Adolfot, Oláh Károly tanácsnokokat, Ábrahám László t. főügyészt, Szabó Kálmán iparkamarai elnököt, Zádor Lajost a kereskedőtársulat elnököt, Márk Endre ügyvédi kamarai elnököt, Boczkó Sámuel főkapitányt, Helle Károly jogtanárt, Rickl Géza gazd. egyleti elnököt, Dr. Orbán Józsefet. A művészek közül ott voltak: Németh Lajos (Budapest), Kézdi Kovács László (Budapest), Kassai Nándor (Budapest), Bosznay István (Debreczen), Bakos Tibor (Debreczen).

Pont tizenkét órakor jelent meg a teremben gróf Dégenfeld József főispán zugó éljenzés közepette. A közönség, amely ez ideig széteszölva sétált a tárlaton, tömörült.

Németh Lajos festőművész, a tárlat egyik rendezője lépett ekkor elő s rövid szavakban felkérte a védnök főispánt a tárlat megajítására.

Gróf Dégenfeld József mint védnök először is melegen üdvözölte azokat a festőművészeket, a kiknek kezdeményezésére a tárlat létre jött. Ő ugyan teljesen laikus a képzőművészetek ez ágában, de mint laikus is tudja azt, hogy mennyi erő, mennyi nemes és szép rejlik azokban a munkákban, melyek itt a tárlaton alkotóik kiválóságát dicsérik. A vándor tárlatok kulturális szempontból óriási borderővel bírnak, ő épen ezért nem fog elhalasztani egy pillanatot sem, amelyben a magyar képzőművészetnek tőle telhető legszivesebben használjon. — Adja Isten, — ugymond, — hogy siker koronázza a művészek buzgalmat, remes munkáját, itt Debreczenben is. Ezzel a szép reménnyel jelenti ki megnyitottának a képkiallítást.

A főispán igazán lelkes, tartalmas, szép beszédet a közönség zajosan megéljenzte. Ezzel a hivatalos megnyitási megtörtént.

A közönség ezután ismét széteszlott a teremben s a folyton jövő új és új szemlélőkkel egy óra felé már szépen megszapordott az első nap közönsége, amely este 6 óráig felül volt a kétszázon.

UJDONSÁGOK.

* **A debreczeni önkéntes iskola.** Tegnap már hirt adtunk arról, hogy a közös hadügyminiszter meghallgatta Debreczen város hatóságának kérését és az önkéntesi iskolát Nagyváradról visszarendelte Debreczenbe. A hir való és most már hivatalosan erősítik meg. Budapestről ugyanis azt táviratozza tudósítónk, hogy a félhivatalos Távirati iroda ma esti jelentésében tudatja, hogy a közös hadügyminiszter elrendelte a nagyváradai önkéntes iskolának Debreczenbe való sürgős visszahelyezését és egyben kimondta, hogy az önkéntesek folytatólagos oktatása december elsején már a debreczeni önkéntes iskolában teljesítendő.

* **Huszonöt éves jubileum.** A debreczeni izr. nőegylet fennállásának 25 éves fordulóját december 9 én fogja nagy ünneppel megülni.

Mint értesülünk, a jubileum első része a délelőtt megtartandó diszközgyűlésen foglezajlani, melyet a kereskedelmi akadémia dísztermében tartanak. Ez alkalommal fogják bemutatni az egylet történetét is, melynek Burger D. József jegyző a szerzője. — Este a Bika dísztermében nagyszabásu hangverseny lesz, fővárosi művész és író közreműködésével, melynek rendezésén a választmány és rendező bizottság hetek óta fáradozik. A hangversenyt bál követi, mely bizonyára nem fog mögötte maradni a nőegylet híres mulatságainak.

* **Új dalkör Debreczenben.** — Hogy Debreczenben mennyire kedvelik a dalt, mutatja az, hogy a dalkörök száma újabban ismét egygyel szaporodott. Az új dalkör a kőműves ifjak szakegyletének kebeléből alakult s a működő tagok száma már is hatvannál többre megy. Hora Károly karmester vezetése mellett a próbák szép siker mellett folynak s rövid idő alatt alkalma lesz a nagy közönségnek működésük eredményéről is meggyőződést szerezni.

* **A debreczeni jótékony nőegylet köréből.** A jótékony nőegylet tegnap délelőtt választmányi ülést tartott a nőegyleti árvaház nagytermében. Az ülésen a választmányi tagok szép számban jelentek meg és nagy figyelemmel hallgatták Veressé Szathmáry Teréz elnöknek az árvaház átalakítására vonatkozó előterjesztését, melyet az árvaházi bizottság fog legközelebb bővebben tárgyalni. — A nőegylet választmánya továbbá Bosznay István főiskolai tanár, festőművész kérésére elvállalta a képkiallításra a napi bizottságot és elárúsítás végett átvett néhány száz sorsjegyet. Elhatározta továbbá, hogy az árvaház javára később megállapítandó programmal január közepén vig estét rendez a Bika-szállóban. Segélyezési ügyek kerültek végül tárgyalás alá, mely után az ülés feloszlott.

* **Szerencsétlenség a vagongyárban.** Az államvasutak gépjavitó műhelyében ismét szerencsétlenség történt. Tegnap délután ugyanis Vértessi Gyula és Szűcs Imre egy nagyobb darab vasrudat vittek a vállukon. A műhelyen keresztül haladva Szűcs megbotlott a földön elszórtan hevert vasdarabokban és elesett. A vállán czipelt nehéz vas jobb kezére esett s keze fejét összezúzta, két ujját pedig leszakította. Vértessinek semmi baja sem történt, míg Szűcs Imrét ápolás végett lakására kellett szállítani.

* **Csokonai művelnek új kiadása.** Dr. Boldizsár Kálmán r.-kapitány, a mint azt már említettük beadványt intézett a Csokonai körhöz, foglalkozék Vitéz Mihály munkáinak új teljes kiadásának gondolatával s azonkívül Csokonai munkáinak népszerű kiadásával. — A kör választmánya legközelebb foglalkozott a kérdéssel s dr. Boldizsár beadványát mindenben magáévá tette. A választmány is szükségét látja annak, hogy Csokonai műveiből teljes és népszerű kiadás rendeztessek. A dolog részletes tanulmányo-

zására a kész terv egybeállítására kiküldte Géressy Kálmán elnöklete alatt: Komlóssy Arthur, dr. Benedek János, dr. Gulyás István, dr. Ferenczy Gyula, dr. Kardos Albert, Sárvány Lőrincz és az indítványozó dr. Boldizsár Kálmánból összeállított bizottságot azzal a hozzáadással, hogy működéséről a januári választmányi ülésen tegyen jelentést.

* **Háztulajdonosok figyelmébe.** Mindazon háztulajdonosok, kiknek 4-5 szobás lakásuk van kiadó s ebből egy nagyobb szoba iskolai célokra (tanterem) felhasználható lenne, felkértemek, hogy kibérlés céljából a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál d. e. 9-11-ig, d. u. 3-6-ig, legkésőbb e hó 16-ig jelentkezni sziveskedjenek.

* **Szerelmekre gyujtott ház.** Pár hét előtt adtunk hirt arról a szerencsétlenségről, amely egy debreczeni tanyán történt. Nádfeles kis kunyhóban, csendes boldogságban élt ott Szatmáry István a felesége Szilassy Sárával. Egy este valami roszakarójuk rájuk gyujtotta a kunyhót s a tüzet csak akkor vették észre, mikor már magasan csapkodtak a lángnyelvek s a tető is beszakadással fenyegetett. Szatmáry István kimenekült, a felesége azonban még egyet-mást menteni akart, e közben ruhája tüzet fogott s a lángok perzselték testét, mikor visitva kifutott. Az ura és a kiabálásukra a közeli tanyákról összefutó asszonyok és férfiak mentek segítségére. Majd szekerre tették s behozták ápolásra a debreczeni közkórházba. A szegény asszony azóta folyton nehéz kinokat szenvedett, míg nem tegnap este a halál megváltotta szenvedéseitől.

* **Az egyenes adók kivétele az 1900-ik évre.** A pénzügyminiszter elrendelén a jövő évi egyenes adókivételei munkálatoknak haladéktalan megindítását, félhivta a debreczeni pénzügyigazgatóság figyelmét azon 1898 évi október hó 13-án kibocsátott rendeletére, melyben az adókivétel foganatosítására hivatott községi és pénzügyi közegek által szem előtt tartandó munkaterv meg van állapítva, meghagyta a debreczeni pénzügyigazgatóságnak, hogy azokról az intézkedésekről, amelyeket az 1900. évi adókivétel megindítása tárgyában tesznek, a tövevényhatóságok közigazgatási bizottságának tüzetes jelentést tegyenek s eme jelentéseik másolatát hozzá terjeszszék föl.

* **A betörő vacsorája.** Bihari László nap-utcai házát a napokban adta el. Erről tudomással birhatott az az ismeretlen egyén, kit most a rendőrség nyomoz, mert jó zsákmány reményében az utcai lakásba betört. Ez a szoba azonban lakatlan, butor ugyan van benne, de nincs elfoglalva. Az ismeretlen tettes az ablak keresztvasát kifeszítve hatolt be a lakásba. A szobában őrfült hajszát rendezett a pénz után. Feltorgatott mindent, de pénzt nem talált, még csak olyan

tárgyat sem, melyet könnyű szerrel magával vihetett volna. A befőrő a felforgatás nagy munkájában ugyan csak kifáradt, mert szörnyen megéhezett. A kályhán talált tejet, a szekrényben egy néhány perccet hamarosan elköltötte, még morzsája is alig maradt az asztalon. A gyertya világánál rendezett kedélyes vacsora után nyomtalanul eltűnt, de nem lehetetlen, hogy nem sokára hallani fogunk róla, mert nagy munkája után az a kevés tej aligha csillapította le éhségét.

* A debreczeni képtárlat két hétig napoként megtekinthető a városháza nagy tanácstermében. A tárlatra személyenként harmincz krajczár a bemenet. Egy sorsjegy ára, amelyvel értékes kép nyerhető, egy korona. A kiállítás esti hét óráig van nyitva. Este teljes kivilágítás mellett tekinthető meg.

* Pályázat bankórajzolásra. Az Osztrák-Magyar Bank új pénzjegyeit a művésziesség nézőpontjából sok kifogás érte. A bank igazgatósága ennek következtében elhatározta, hogy az ezután készitendő bankjegyek megrajzolására pályázatot fog hirdetni. Csak-hogy a 10 és 50 koronás bankók már készülnek és januárban valószínűleg forgalomba is kerülnek. Ezeket tehát megváltoztatni nem lehet. Hátra van még az 500 és 1000 koronás bankjegyek készítése. Ezek megrajzolására művészi versenyt fognak hirdetni. A pályanyertes művész majdan elmondhatja magáról, hogy az ország legdusabb családjai tartják becsben művének másolatait.

* Öngyilkossági kísérlet. Rövidesen már tegnap lapunkban közöltük, hogy Takács Erzsébet, aki a Rákóczy-utcán Rácz Gézánál szolgált, szerelmi bánatában foszfordatot ivott. A leányról azt hitték, hogy meghalt, de mikor a kórházba kiszállították az orvos konstatálta, hogy élet van benne. Mindjárt ellenszert adott a leálynak s élesztési kísérletet tett, amely hosszúságos és gondos buzgólkodás után eredményre is vezetett. A leány visszanyerte eszméletét s az orvosok bizton remélik, hogy megmenthetik az életnek.

* A Lendvay-ünnep. Vasárnap délután órási közönség jelenlétében folyt le Nagy-bányán a Lendvay-szobor leleplezési ünnepe, melyet gróf Hugonay Béla nyitott meg és a mely a következő program mellett lelkes hangulatban folyt le: 1. Gyülekezés a városházán november hó 11-én d. u. fél 3 órakor; indulás a Lendvay-térre 3 órakor. 2. Hymnusz. Énekli a nagybányai dalárda. 3. Leleplező beszéd. Tartja Révész János. 4. Lendvay. Óda, írta: Inoze Lajos, szavalja: Stetz László. 5. A bizottság elnöke, Szabó Adolf a szobrot Nagybánya városnak átadja. 6. Tordai Imre h. polgármester a szobrot Nagybánya város nevében átveszi és a város koszorúját leteszi. 7. Szózat. Énekli az állami főgymnasiumi ifjúság énekkara. 8. A többi koszorúk letetésének sorrendje: Országos színészegyesület,

Szatmárvármegye, Kölcsey-kör, Debreczen, Szatmár, Nagykároly, Felsőbánya, Nagy-bányainők, Nagybányai „Műkedvelő-társulat,” „Casino.” „Ifjúsági-kör”, Polgári leányiskola, Állami főgymnasium. 9. Elvonulás. — Este 200 teritékű bankettet adtak, melyen az első felköszöntőt Tordai Imre polgármester mondotta Széll Kálmárra és Wlassicára. Soltész Elemér ev. ref. lelkész, volt debreczeni diák Debreczen városára és annak küldöttjére, Végh Gyulára. Végh Gyula lendületes, hazafias szép beszédben válaszolt, éltetve Nagybánya város hazafias közönségét, kik hivatta vannak az ország ezen nemzetiségek által lakott területén a magyar kultúra zászlóját diadalmasan lobogtatni.

* A polgári-iskola négy alsó osztályára magán uton előkészít: Háló Sándor ev. ref. tanító. Ez ügyben értekezni lehet: Teleki-utcai fiúiskolánál a délelőtti órákban.

* Rémhír a hónapos szobákban. — A hónapos szoba kénytelen immár megnyugodni az idejénél könnyörtelenségében. A szegény diák bizony fogvaczogva szavalja majd, hogy ülj mellém a kandallóhoz, föl van szitva meleg. Mert hideg lesz nagyon a hónapos szobában, ahová nem kívánkozik a méregdrága szén. És most megint újabb rémhír kísért a szegényes, emeleti szobácskában. Megdrágul a szalámi. A plebejus vacsora egyetlen fogásának emelkedőben van az ára. A rémhír a szalámigyárakból indult világgá. Az idén ugyanis a gyárak drágábbért szereztek be a szalámihoz szükséges húanyagot és az ártóbbletet bizony végeredményében a fogyasztó sinli meg. Talán csak egy pár krajczárról van szó, de nehány krajczár sok pénz a hónapos szoba vacsora-budgetjében. Főzik is már a terveket a szegény emberek, hogy miképen lehetne hadat üzeni az arisztokrata hajlandóságu szaláminak. És a krumplinak sok a magasztalója, a krumpli hiába, nem hagyja cserben a szegény embert, az üres zsebű diákot.

* Elveszett egy sötétbarna, rövidszőrű, kan cseh vizsla, farka félrövidre le van vágva, nyakán bőrszíj volt, melyben karikán a debreczeni 10é-iki márka lógott, láncz is volt a nyakán. 10 korona jutalmat kap, aki visszaszolgáltatja vagy nyomára vezet Hatvan-utcai kert I. járás 28. sz. alatt.

* Sajtópörök. Magyarországon régi szokás az, hogy az az ember, akiről az újságokban kedvezőtlen dolgot irnak, nyilatkozik. Kijelenti, hogy a rá vonatkozó közleményért sajtópört indit s kéri, hogy e pör kimenetelég a közönség az ítéletet kegyeskedjék fenntartani. Ha ezeket a nyilatkozatokat és kérelmeket valaki összeadná, az eredmény az lenne, hogy nálunk legalább is öt-hat ezer sajtópör indul meg minden évben. Az olvasók egyébként az ilyen kijelentésekkel nem igen törődnek, mert tudják, hogy a jelzett sajtópörökre hiába várnának. Azokat a legtöbb esetekben csak ígérik, de meg nem igen indítják. Bármennyi fenyegető kijelentésből nem lesz azonban semmi, az az egy bizonyos, hogy sajtópörök mégis vannak. Így pl. a múlt esztendőben 262 sajtóügyi feljelentés történt, de ezek közül végtárgyalásra csakis

92 ért meg. A 92 esetben megtartott végtárgyalás eredménye az volt, hogy 38 vádlottat felmentettek, 54-et pedig elítéltek. Ez elítéltek közül 35-en semmiségi panaszt jelentettek be, ezeknek azonban csakis egy esetben volt eredménye. Megjegyezzük, hogy a múlt évben egy olyan vádlott sem akadt, akit 6 hónapnál több időre ítéltek volna el.

* Szórakozott professzor. Teringettét, ma délelőtt volt az esküvő s megfeledektem róla. Most már csak arra vagyok kíváncsi, vajjon megtartották-e nélkülem?

* Falb viharkalendárium. A nagy viharjóst mindig kigunyolják, ha megjövendőli a kritikus napokat. Sokszor beüt a jóslat, sokszor nem; de akármilyen nagy a balsiker, ez az öreg meteorologust el nem riasztja. Erős meggyőződéssel kiadja esztendőnkint kétszer a viharkalendáriumot. Az 1901 első felére szóló most jelent meg. Szerinte kritikus napok lesznek: január 5. és 20., február 3. és 19., márczius 5., április 4. és 18., május 3. és 18., június 2. és 16. Januárban sok helyen nagy hóesés lesz, február hőmérséklete nagyon váltakozó lesz sok esőzéssel, márcziusban normális hőmérsék mellett sok eső és áradás, áprilisban is sok eső kevés havazással, májusban sok eső és vihar, júniusban ellenben kevés lesz az eső és nagy lesz a meleg.

* Koszt, reggeli, ebéd, vacsora több személy részére keresetlik. Értekezhetni naponta délután háromkor. Bethlen utca 10.

* A Parator. — Köszvény, csuizt, rheumát, idegességet, izületi fájdalmakat párszor használva megszűntet. Ára 70 fil. Kapható Francsics és Jóna drogueriájában, Debreczen, Kossuth-u. 6.

TÁVIRATOK.

Botrány a fővárosban.

Budapest, nov. 12. Engyeli Jenő pozsonyi pangerman lapszerkesztő délelőtt Budapesten a kecaceméti-utcában tettelesen megtámadta Zerneck Ernő műegyetemi hallgatót, a pozsonyi magyarosító mozgalom egyik tagját. A közönség választotta széjjel őket. Zerneck a járásbiróság előtt keres elégtételt, mert Engyeli, egy 1891-iki becsületbirósági verdikt szerint párbajképtelen.

Elmaradt fáklyás menet.

Zágráb, nov. 12. A polgármester tegnap magához hívatta a Lipót Szalvátor főherczeg tiszteletére fáklyásmenetet rendező bizottság elnökét és értésére adta, hogy Lipót Szalvátor főherczeg azt kívánja, hogy a fáklyásmenetet ne tartsák meg. Ha ezt a kívánságot, nem teljesítének, a főherczeg visszatérése kétségessé válnék. Valószínű tehát, hogy a fáklyásmenet elmarad és a bizottság ma este tartandó ülésében föloszlik.

Uj főispán.

Budapest, nov. 12. A Sándor halálával megüresedett nagyküküllői főispánság betöltése rövid idő kérdése. Egészen beavatott körök nyilatkozata szerint a kormány Pildner Ferenc képviselővel tárgyal a főispánná leendő kinevezése csak igen rövid idő kérdése.

A külügyminiszter visszavonul.

Budapest, nov. 12. Bécsből jelentik, hogy a német lapoknak Goluchowszky Agenor külügyminiszter visszavonulásáról szóló híre megfelel a valóságnak. Goluchowszky ugyanis barátai előtt kijelentette, hogy a hivatalával járó terheket nem akarja tovább viselni.

Sikkasztás az ipartestületnél.

Kassa, nov. 12. Bednarik Albert, a kassai ipartestület titkára jelentékeny összeg elsikkasztása után megszökött. Azt hiszik, hogy Amerika felé vette útját.

Véres kardpárbaj.

Budapest, nov. 12. A fővárosban ma véres kardpárbaj volt. Orescalchy Géza herceg állott szemben a Fodor-féle vívóteremben Szécheny Aladárral. A párbajban Szécheny Aladár sebesült meg.

Halálos elgázolás.

Budapest, nov. 12. Sütő István kocsi ma reggel téglát hozott Kőbányáról a fővárosba. Közben nehéz kocsijával elgázolta Szabó István utcaszeprőt, aki a szenvedett sérülések következtében a helyszínén meghalt.

Az elsült fegyver.

Budapest, nov. 12. Orosz József 29 éves erdőkerülő tegnap a heves-megyei Tar község határában egy bokros, cserjés utra jutott erdőkerülés közben. A fegyver, a melyet a vállán vitt, valahogy elsült s a golyó jobb lapoczkája táján hátába furódott. Súlyos sebével a fővárosi Rókus-kórházba vitték.

A császár beteg.

Budapest, nov. 12. Szent Péter-várról jelentik, hogy a császár influenzában megbetegedett. Betegsége normális lefolyású.

Véres lakodalom.

Budapest, nov. 12. Hrabács János 38 éves napszámos tegnap lakodalmon volt a Körös-utca 8. szám alatti házban. Hamarosan berugott s kötelekni kezdett Dudacs János 37 éves napszámos társával, a ki szintén hivatalos volt a lagzira. A két munkás azután kést rántott s egymásnak esett. A szurkálásból Hrabács került

ki győztesként, mert Dudacsot halálra kellett a Rókus-kórházba vinni. A lakodalomnak persze nyomban vége lett, a mikor a rendőrök Hrabácsot bekisérték a főkapitányságra.

A gyilkos fogak.

Budapest, nov. 12. Kubacsek Mária 56 éves cseléd a napokban összeesett a Ferencz téren. A boncolás alkalmával kiderült, hogy halálát fuladás idézte elő. Járása közben kihullott három foga, melyek közül egy megakadt a légcsövén s megölte.

VEGYES.

Végzetes mámor. Megrázó dráma történt tegnapelőtt Frankfurtban. Kissé mámoros állapotban tért haza éjjel egy borbély segéd és töltő t revolverrel babrált. A revolver hirtelen elsült s a golyó egy ott alvó borbélynassnak halántékát furta át. Mikor a segéd tudatára ébredt a szerencsétlenségnek, melyet okozott, rövid pár sorban megírta a történetet s aztán föbelötte magát. Mindketten meghaltak.

Rorzalmas utazás. Megemlékeztünk az utazásnak ama furcsa, de vakmerő módjáról, melyel egy fiatal ember a gyorsvonat egy kocsijának tengelyén tette meg Konstantinápoly és Berlin között a hosszú utat. A fiatal ember 21 esztendő, Banström Hjalmar a neve és Kopenhágából való. Szénhordó volt egy hajón. Mikor a hajó Konstantinápolyba érkezett, Banström kiment a szárazföldre s ott addig mulatott, hogy a hajó időközben elment ő nélkül. Néhány napig kóborolt a török fővárosban, de nem tudott sehol sem munkát kapni. Pénze sem volt, tehát elhatározta, hogy az említett veszedelmes módon utazik Berlinbe. A hálókocsi alatt, félig fekve, félig ülve tette meg az 50 órai utat. Csak Berlinben vették észre, mikor a hálókocsit a vasúti hivatalnokok megvizsgálták. A fiatal embert félholtta tette a kiállott nagy fáradalom, az éhség és hideg. Ruhái teljesen leszakadtak róla. Banströmnek egyébként kellett, hogy valami segítője is legyen Konstantinápolyban a vasúti alkalmazottak között, mert a helyes kocsira ült, amely közvetlenül Konstantinápoly és Berlin között közlekedik. A gyorsvonat többi kocsijait ugyanis Budapesten kicserélik.

Kivégzés a tengeren. Szomorúan érdekes esetet jelentenek Kopenhágából. Az „Észak csillag” nevű orosz császári yacht alig hogy elhagyta a kikötőt, egy matróz valami súlyos mulasztást követett el. A kapitány e miatt halálra ítélte a matrózt. A szerencsétlen embert csakugyan kivégezték ott a hajón s holttestét lebocsájtották a tengerbe.

Kivégzés. Tübingenben a bonczani épületben tegnap Steinacker gyilkost, aki két kis leányt ölt meg, Stiller hóhér kivégezte.

A czethal gyomrában. Iszonyos halállal halt meg az indiai cezeánon egy segédkormányos. A német származású kormányos: Herbig, egy hamburgi kereskedelmi hajón szolgált. Egy vihar alkalmával a tengerbe bukott s nem lehetett már megmenteni, mert

a hajó körül ólálkodó sok czethal közül az egyik magával rántotta a mélységbe. A szerencsétlen ember kiömlő vére pirosra festette köröskörül a hullámokat.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Ércztörő. A réz- és ércztárgyak tisztításához külön e czélra készített törőket árulnak Házilag is készíthető az ilyen törő a következő módon: egy barket vagy más pamutkendőt beáztatunk több óráig egy folyadékba, mely 35 gr. vízből, 10 gr. igen finom smirgliporból és 5 gr. fekete szappanból készült. Megszáradás után igen jól használható a törő ércztárgyak fényesítéséhez.

Keverék trágya. A ház körül, kertben, udvarban, földön összegyűlő giz gazban, növényi és állati hulladékokbar, söpredékben, az utcaporában, pernyében, hamuban, faltörmelékben, rongyokban, koromban sok becses növényi tápláló anyag van. Ha ezeket összegyűjtjük, halomra rakva trágyalével vagy vízzel nyirkosan tartjuk, hogy kiejedjen, összeérjen: keverék- vagy komposzt-trágya lesz belőle. A komposzt igen jó trágya, főleg kertekben megbecsülhetetlen; de ha jut belőle jó a szőlőre, szántóföldre, rétre és mindenre.

HÁZTARTÁS.

Avas zsir. Az avas zsir b-ján alig lehet már segíteni. Próbáljuk meg a zsirt kevés timsótartalmu hideg vízzel valami nagy tálban összedörzsölni és azután tiszta vízzel egy párszor kimosni. Az illatszergyárosok legalább ily módon tisztítják a disznózsirt.

A kenyér megnyulósodása. Nagy melegben néha a kenyér megnyulósodik. A kenyér romlását az ugynevezett burgonya-bacillus idézi elő. A kenyér valószínűleg nem volt elég ideig a kemenczében úgy, hogy a kenyér belsejében nem emelkedett a hőmérséklet a baktériumok megölésére szükséges fokra.

INGATLANOK FORGALMA.

Dr. Fajér Ferencz veszi a debreczeni 1148. sz. jkvben 5685/27. hrsza. foglalt 3 hold 250 négyzögöl m. jorsági földet Bekecs Istvántól 2000 koronáért.

Kovács Gábor és neje Trocsányi Mária veszik a debreczeni 728. sz. jkvben foglalt Kőlcsey-utca 53. sz. házat és 3 hold 300 négyzögöl o. d. földjét, ó. v. Csapó Jánosé és társaitól 7400 koronáért.

Szilágyi Mihály és neje veszik a debreczeni 1310. sz. jkvben foglalt 64. sorszámú nyil utcai házat Debreczeni Lajos és nejétől 1960 koronáért.

CSARNOK.

A várrom tündére.

(Folytatás.)

Az öreg Rimay lelkesülten olvasta fel a táviratot. Bártai halotthalvány lett. Mint a ki nem hiszen a szónak, átvette a táviratot s kétszer-háromszor is elolvasta egymás után.

— No, látod — mondá Rimay, — örvendezzel hát velem együtt. Haza jön az én jó fiam, magával hozza az ő drága menyasszonyát! Ilyen öröme igazán nem voltam elkészülve. Ez a távirat, ez a jó hír kárpótolt engem minden eddigi aggodásomért. Mond csak édes fiam, nem tudod te, hogy hívják az Andor menyasszonyát.

Bártai szótlanul tette le a papirlapot. Alig birt megállani a lábán. Belefogóztott a melléte lévő asztalba, hogy el ne tántorodjék.

— Nem tudod a nevét?

— De... igen!

— Mos, hát hogy hívják?

— Bábolnay Irén.

— Mit mondsz?

— Igen! — Jól mondtam, — Bábolnay Irén.

— A kassai Bábolnay leánya.

— Az!

— Kedves écsém, hiszen ezzel megtéted a boldogságomat. Ismertem az édesapját. Derék, nemes ur volt. Hiszen valóságos szerencse. Ha így van, akkor én a legboldogabb ember vagyok a világon. Hatvan év terhe szakd a vállamra. De még ilyen örömhírek egyszerre nem tettek boldoggá.

— Ugy örvend neki kedves bityám?

— Ki sem mondhatom.

Bártai most érezte teljes súlyával annak a bántó fájdalomnak a terhét, a mely az ő szívére nevezedett. Hát mi történt itt? Andor kiszabadult a barlangból? Hiszen ez csaknem a lehetetlenséggel határos. A legveszedelmesebb helyen hagyta el, minden világító eszköz nélkül. Hihetetlen dolgok. És a nővére? Mi történt a nővérel. Nem küldött táviratot? Helyette jött egy másik, a mely az ő szívére tette tönkre. Mit tegyen? Hát mit tegyen most?

Tépelődéséből az öreg Rimay zavarta fel, a ki szánakozva tudakozódott a felől, hogy mi leli az ifjút.

Bártai felállott. Rosszullétére hivatkozott. Engedelmet kért, hogy távozhasson s kipihenhesse magát. Az öreg Rimay nem tartóztatta, sőt helyeselte, hogy lepihen.

Bártai kalapja után nyult és távozni akart, mikor az ajtó felnyit s rajta, a kit Rimay oly nehezen várt: Andor lépett be.

Az öreg Rimay öröme leirhatatlan volt.

(Folyt. köv.)

Debreczeni boszorkányok.

(Folytatás.)

A két leány boldogan tért vissza a társasághoz és Matild Ákossal csakugy titkon, lopva váltottak jelentős pilanásokat. Horláth Elek is gyakran kereste tekintetével Matildot s mindig, percről-perczerre jobban győződött meg a ról, hogy ezt a leányt tudná igazán szeretni. Jól esett a szívének, mikor Bercei Ákos felállott mellőle, elment és nem zavarta tovább édes ábrándozásában. Attól a perctől kezdve még többször, mindig bátrabban, folyton merészebben legeltette szeméit a bájós Matildon.

— Ez az igazi! — gondolta magában. Ez a legszebb, ez a legszolidabb, ez a legbájosabb. Ez lesz hozzám méltó, ebből lesz édes kis feleség, ezt fogom megkérni feleségül.

De ha tudta volna, hogy amíg ő így ábrándokat sző, más megelőzi, gyorsabban

járt volna. Ákos éppen azért hagyta el, mert előbb az édes anyját kereste fel, aki előtt őszintén tárta fel szívét, hogy Dalidai Matildot szereti.

— Nagyszerű! Pompás — gondolta magában Berceiné, — hiszen ez kitünően megy. A fiam szerelmes Dalidai Matildba, Horláth elveszi feleségül Dalidai Miczit, hiszen így rokonságba keveredünk. Kitünő dolog. A gazdag familiával szerencsésebben össze sem hozhatott volna végzetünk!

Nem lehet hát rajta csodálkozni, hogy a fia vallomására lelkesülten és sietve je lentette ki:

— Brávó Ákos! Nagyszerű fiu vagy. Ideje, hogy megnősülj. A választás szerencsés, nemcsak azért, mert Dalidai Matild szép is, jó is, ügyes gazdasszony is, hanem mert nagy szerencse is vár a Dalidai családra és anyagiakban se lehetne jobb spekulációval házasodni... Tudom mit akarsz mondani! A Dalidaiék beleegyezése még hátra van. Csak bizd rám, ezt magam akarom, még pedig rögtön elintézni. Olyan biztos, minthogy kétszer kettő négy... Jaj, de aranyos fiu is vagy te Ákos. Micsoda szerencsés gondolatod támadt.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, kedden, „A“ bérletben, harmadszor:

A takácsok.

Színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Dreiszigler, barchet gyáros	— Bartha I.
Feiffer, intéző	— Ország B.
Neumann, pénztáros	— Burányi F.
Bäcker	— Pataki B.
Baumert	— Sziklay M.
Baumert, anyó, felesége	— Szigeti L.
Emma) leányai	— T. Halmi M.
Jertha)	— Nagyné R.
Bäger	— Odry Á.
Ansorge	— Csatár Gy.
Wenczel, koresmáros	— Makray D.
Wenczelné	— Serfőzvényé I.
Anna, leánya	— Bárdos I.
Utazó kereskedő	— Karacs Imre.
Hornig, rongyszedő	— Nagy Gyula.
Wittig	— Komjáthy J.
Kutsche	— Péchy L.
Dreiszigerné	— Kiss Irén.
Heide, rendőrkapitány	— Környei B.
Hilse, takács	— Serfőzy Gy.
Hilséné, felesége	— Breznay A.
Gotlieb, fia	— Tanay F.
Luiza, Gotlieb felesége	— Fát Flóra.
Schmiedt, sebész	— ifj. Szathmáry.

Holnap, szerdán „B“ bérletben:

Sulamith.

Énekes legenda 5 képbén.

NYILTÉR.

Dr. Szenes Zsigmond

egyetemes orvostudor,
a bpesti Bródy J. gyermekkórház volt másod-
orvosa

3 évi kórházi gyakorlat után, mint
gyermekorvos speciálista

városunkban telepedett le.

Rendel nov. 15-étől kezdve a
BIEDERMANN J. palotában (Piacz. u. 42.)
Reggel 8— $\frac{1}{2}$ 10. délután 2—4-ig.

Gyönyörű ujdonságok
művészi kivitelű
FÉNYKÉPEKBEN,
ugymint: Relifek, Pig-
mentek
olaj és aquarell
coloritok,
Platinotípiák
stb.

Elsőrangú
műtermek
mintájára
berendezett

Debrecezen, Piacz. utca 42. Biedermann-palota.

MODERN FÉNYIRDA

Legjutányosabb árban beszerezhető
ujdonságok, alkalmi

ajándék tárgyak

legjobb minőségű illatszerek szappanok, fog-, köröm haj és ruha kefék, legfinomabb acél zsebkések és ollók, pénz és szivar tárczák, a n. közönség figyelmében ajánlom újabban felszerelt és legszerényebb igényt kielégítő műiparú raktáramat.

Illő tisztelettel

Szent-Királyi Tivadar.

Vas árukészletemet

mélyen leszállított árban bocsátom forgalomba, a mennyiben

vasüzletemet a Kereskedelmi és Ipar
kamara palotájába (Frohner-száll. mellé.)

fogom áthelyezni.

Teljes tisztelettel

Nánássy Lajos,

vaskereskedő.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apró hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban,
Főtér, Biedermann-palota.

Állást keresők

és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők

és bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köré-
ből keresik az érdekelt feleket,
hirdessenek

a „Debreczeni Ujság”

APRÓ HIRDETÉSEK
rovatában.

Téli blouzek velen és flanelből fel-
tűnő olcsó árban be-
szerezhetők **Márton Gyula** férfi és női divat-
üzletében, Bika szálloda mellett:

Van szerencsém a gazda közönség tudomására
hozni, hogy a gőz erőre berendezett
szecska vágómat meg indítatom
és elvállalok
széna-szalma-csutka és timároknak cser-
vágást. Gaál Imre Uj mórictelep 65. sz.

Uj citrom, gesztenye, füge, orosz hal és
tea legolcsóbb bevásárlási forrás Khon
Henrik fűszerkereskedésében, gróf Degenfeld-
tér 7,

Hazai gyártmány! a legkitű-
nőbb anyag
ból férfi, női- és gyermekecipők saját czi-
pőgyáramban kizárólag honi iparként készít-
tetek kiváló nagy cipőraktárban csakis
saját gyártmányom árusítatik. Az áruk-
kitűnőségéről, valamint az árak olcsóságáról
kezeskedem **Nemes Gábor** cipész a város-
házzal szemben.

Férfi ruha tisztítását, javítását és át-
alakítását is legpontosab-
ban eszközöl **Hubay György** férfi szabó és
ruhatisztító, Piacz-utca 38. a főposta mellett.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget
értesíteni, hogy üzlethelyiségemet **1900.**
október 29-án

A **Simnffy-utcai városi bérházba**
a saroktól 2-ik bolt

helyeztem át.
Az **őszi és téli idényre** érkezett
nagyválasztéku divatos bel és külföldi
gyapjuszöveteket, színes atlasz és ad-
riákat, valamint őszi és téli maradék öl-
töny szöveteket rendkívül olcsó árak mel-
lett árusítom.

KLEIN JAKAB
POSZTÓKERESKEDŐ

Ügyes ujság elárusítók
azonnal, felvételnek. Jelent-
nek a kiadóhivatalba. keze-

Ingyen adok bárkinek

1 kiló cukrot ha 2 kiló finom Cuba kávét
vesz egyszerre készpénzért 4 frtért. **Kisebb**
vételnél is megfelelőleg adom az ingyen
cukrot. Kérem ezen zamatos ízű Cuba ká-
véből előbb egy kis mennyiséggel próbát
tenni. Ajánlom egyszeremint dusan felszerelt
fűszer-, liszt- és csemege üzletemet, a hol
pontos és **jutányos** k szolgálat található. Ki-
váló tisztelettel **Békés Emil** Piacz-utca 70.

Minden nap friss Olasz Kartifliola ol-
esőn kapható Deutsch
Lajos fűszerkereskedésében

Katona keztyük mosása javítás-
sal együtt párja
16 fillér (8kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Hegyi uj bor kapható literenként
40 krajczárért. Sas-
utca Gambrinus söresarnok.

K Ö S Z V É N Y

(RHEUMA.)

biztos gyógyulás a dr. Szana-fele
rheuma gyógyruha által.

Karra 1.20, lábra 1.50, térdre és láb-
szárra 1.50, vállra 1.20, hátra 1.80, ing
4.20, nadrág 4. — Tudományos orvosi
fejtegetés a berlini „Zeitschrift für
Krankenpflege“-ben. Számos elismerő
oklevél orvosoktól és gyógyultaktól.

Árjegyzéket ingyen küld a

Nemezyár Részvénytárs. Temesvár 63.

Kivonat az elismerő levelekből:

Nemezyár Temesvár. Én magam
is köszvényben szenvedek és az Ön dr.
Szana-féle gyógyruhája legjobban meg-
felelt, azért felkérem további 3. drb.
beküldésére stb. Dr. M. Zimmermann
München, (Bajorország) Goethe-ut 23.

Nemezyár Temesvár. Az Ön dr.
Szana-féle gyógyruháját nagyon jónak
tartom. Dr. Weisz Ede, fürdő-orvos
Pöstyénben, (Felső-Magyarország.)

Kapható Nagy Andás keztyűgyárosnál, Debreczen
Klitemplom-bazár.

Uj női divatterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
Piacz-utca 65. sz., Czégely házban, a Miklós-utca sarkán

Maison Steiner cég alatt

n ő i d i v a t - t e r m e t

nyitottam, a hol is megrendelésre a legutóbbi divat szerint női ru-
hák, blousok, jouponok, colliék stb. mérekeket árszámításban
készíttetnek.

Tekintettel arra, hogy tapasztalataimat és szakképzettségemet Bu-
dapestben a legelőkelőbb műtermekben szereztem és csakis elsőrendű
munkaerőt alkalmaztam, bízom reményem van, hogy t. megrendelém
legkényesebb szelésnek is megfelelőhetek.

Kérem a n. é. közönséget, hogy próbamegrendeléseivel megtisztelni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel

Maison Steiner.

Üzlethelyiség változtatás.

Évek óta fennálló

czipő, kalap és uri divatáru üzletemet főtér
Ranunkel-házból

VÁROSI UJ BÉRHAZBA

a városházával szemben,

Mendelovits Lajos dohánytözsdeje mellé helyeztem át.

Kérem a n. é. vevőközönséget, hogy új üzlethelyiségemben is b. bizalmukkal
megtisztelni és ezentul is szükségleteiket

férfi, női és gyermekcipőkben, férfi és fiu csizmákban, kalapok,
sapkák és nyakkendőkben

szóval a férfi divathoz tartozó cikkekben nálam fedezni sziveskedjék.

Állandóan **dus választókat** legjobb minőségben tartok raktáron és azokat
feltűnően meglepő olcsó áron árusítom.
Tisztelettel

Révész Zsigmond a városi uj bérházban.